Prostitutsiooni kaasatud inimeste toetamine

Sisenemine, nõudlus, kinnistumine, inimkaubanduse seosed ja väljumine

Koolitaja: Eda Mölder | Sihtrühm: SKA ja tugiteenuste spetsialistid | Kestus: 5 astronoomilist tundi (300 min)

Eesmärk ja sihtrühm

Arendada spetsialistide oskust mõista prostitutsiooni kaasatud inimese eluteed ja tegelikku valikuruumi, märgata haavatavust, nõudluse ja vahendamise mõju, võimaliku ärakasutamise tunnuseid ning väljumisega seotud vajadusi. Keskmes on traumateadlik, mitte-stigmatiseeriv ja enesemääratlust austav suhtumine.

Sihtrühm: Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi- ja tugiteenuste spetsialistid, juhtumikorraldajad ning teised prostitutsiooni kaasatud või inimkaubanduse riskis inimestega kokku puutuvad spetsialistid.

1. Hinnatavad õpiväljundid

1. ÕV1. Eristab prostitutsiooni, kupeldamise, seksuaalse ekspluateerimise ja inimkaubanduse mõisteid ning nimetab nende kattuvuse piirid.
2. ÕV2. Selgitab nõudluse, seksiostjate, vahendajate ja digitaalsete platvormide mõju ning kirjeldab raha ja kontrolli liikumist.
3. ÕV3. Tuvastab juhtumis vähemalt kolm haavatavuse tegurit ning eristab neid konkreetsest sisenemismehhanismist.
4. ÕV4. Analüüsib sisenemise, värbamise, esmaste aastate ja kinnistumise mehhanisme, vältides staadiumimudeli käsitamist universaalse seaduspärasusena.
5. ÕV5. Eristab näilist iseseisvust tegelikust keeldumis-, otsustus- ja lahkumisvõimest.
6. ÕV6. Selgitab väljumise takistusi, tagasipöördumise riske ja eri etappide abivajadusi.
7. ÕV7. Koostab konstrueeritud juhtumi põhjal esmase abivajaduse hinnangu ning põhjendab vähemalt kolme toetavat sammu.

2. Teemad ja ajaline jaotus

Alljärgnev 300 minuti jaotus on koolitusmaterjali viie ploki soovituslike proportsioonide põhjal koostatud rakenduslik ajakava. Korraldaja täpsustab pauside lisamise ja algusaja.

Plokk / aeg	Sisu	Meetodid	ÕV
I. Mõisted ja nõudluse majandus 55 min	Põhimõisted, metoodilised piirid, seksiostja ja nõudlus, digiplatvormid, vahendamine, raha liikumine.	Ekspertsisend; turuskeemi analüüs; juhendatud arutelu	ÕV1–2
II. Haavatavus ja sisenemisteed 60 min	Majanduslikud, sotsiaalsed ja psühholoogilised	Uuringutulemuste tõlgendamine;	ÕV3–4

	riskid; tegurite kuhjumine; kontaktid, usaldus, värbamine.	paarisarutelu; juhtumivinjetid	
III. Esimesed aastad ja inimkaubanduse seosed 70 min	Kogemuse dünaamika, Krõlovi analüütiline staadiumimudel; kontroll, pettus, sõltuvus; õiguslike mõistete piirid.	Miniloeng; juhtumianalüüs; faktide ja eelduste eristamise harjutus	ÕV1, ÕV4
IV. Näiline iseseisvus ja kinnistumine 50 min	Praegune töökorraldus ja elulooline valikuruum; võlad, suhted, sotsiaalne isolatsioon, seksiostjate hoiakud.	Võrdlev analüüs; küsimuste koostamine; rühmaarutelu	ÕV2, ÕV5
V. Väljumine, teenused ja läbiv juhtum 65 min	Väljumise etapid ja tagasipöördumise risk; turvalisus, psühhosotsiaalne tugi, eluase, töö, võlad; spetsialisti roll.	Läbiva konstrueeritud juhtumi rühmatöö; abisammude kavandamine; kokkuvõttev refleksioon	ÕV6–7

3. Õppemeetodite põhjendus

Ekspertsisend ja visuaalsed protsessiskeemid: Annab ühtse terminoloogilise ja uuringupõhise raamistiku; aitab eristada majanduslikke, sotsiaalseid ja õiguslikke protsesse.

Uuringutulemuste kriitiline tõlgendamine: Harjutab valimipiirangute arvestamist; väldib üksikute uuringutulemuste üldistamist kõigile prostitutsiooni kaasatud inimestele.

Juhendatud arutelu ja refleksioon: Toob nähtavale stereotüübid ning toetab mitte-stigmatiseerivat ja inimese enesemääratlust austavat suhtlemist.

Konstrueeritud juhtumivinjetid ja läbiv juhtum: Võimaldab teadmisi rakendada ilma pärisklientide tuvastamise riskita ning siduda sisenemise, kinnistumise ja väljumise üheks eluteeks.

Paaris- ja rühmatöö: Aitab sõnastada kontrollküsimusi, eristada fakte eeldustest ja põhjendada abiotsuseid teiste spetsialistidega.

4. Õpiväljundite, meetodite ja hindamise vastavus

Õpiväljund	Meetod	Hindamistõend / kriteerium
ÕV1	Mõistete võrdlus, arutelu	Eristab nelja mõistet ega samasta automaatselt

		prostitutsiooni inimkaubandusega.
ÕV2	Nõudluse ja platvormiskeemi analüüs	Selgitab vähemalt kolme osapoole rolli ja ühe kontrolli või tulu liikumise seose.
ÕV3	Juhtumivinjeti analüüs	Nimetab vähemalt kolm asjakohast riskitegurit ning ühe konkreetse sisenemise käivitaja.
ÕV4	Ajajoone ja staadiumimudeli arutelu	Kirjeldab vähemalt kahte mehhanismi ning nimetab mudeli üldistamise piirangu.
ÕV5	Võrdlev juhtumianalüüs	Sõnastab vähemalt kolm küsimust tegeliku kontrolli, keeldumise või lahkumisvõime hindamiseks.
ÕV6	Väljumisteekonna arutelu	Nimetab vähemalt kolm takistust ja kaks toetavat tegurit.
ÕV7	Läbiv juhtum, rühmaettekanne	Esitab abivajaduse põhjenduse ja vähemalt kolm realistlikku, turvalisust arvestavat toetavat sammu.

Hindamine: kujundav hindamine koolituse jooksul (suulised vastused, juhtumianalüüsi väljund, koolitaja tagasiside). Individuaalse õpiväljundite saavutamise kinnitamiseks saab kasutada lühikest individuaalset lõpurefleksiooni; pelk rühmatöös osalemine ei tõenda iga osaleja individuaalset saavutust.

6. Koolitaja tutvustus

Eda Mölder on psühhoterapeut, organisatsioonide superviisor , inimkaubanduse ekspert ja MTÜ Eluliin juhatuse liige. Ta on tegelenud kriisiabi, vägivalla ja inimkaubanduse teemade ning haavatavas olukorras inimeste toetamisega, koordineerinud tugiteenuseid ja osalenud erialaste metoodiliste materjalide koostamises. Koolitus ühendab praktilise kogemuse, Eesti uuringute tulemused ja traumateadliku professionaalse lähenemise.

Metoodilised ja korralduslikud piirid

Viietunnine koolitus ei asenda spetsialiseeritud väljaõpet ega anna pädevust iseseisvalt osutada kompleksset rehabilitatsiooniteenust. Kasutatakse konstrueeritud või anonüümitud juhtumeid. Salvestamisel on soovitatav salvestada eelkõige koolitaja ekspertsisend; osalejate pärisjuhtumeid ja rühmaarutelusid mitte salvestada ilma eraldi kokkuleppeta.